

Ἐκθεση ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

29/7/2020

1. ΑΜΙΛΛΑ - ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Συναγωνισμός ή άμιλλα είναι η προσπάθεια που εκδηλώνεται μεταξύ δύο ή περισσότερων ανθρώπων με στόχο την υπεροχή και τη διάκριση. Επικρατούν αρετές, όπως η αγωνιστικότητα, η εντιμότητα, ο σεβασμός, η συνεργασία. Αποτελεί αξία, καθώς διαφαίνεται η θετική πλευρά του ανθρώπινου εγωισμού.

Ο ανταγωνισμός αποτελεί την αρνητική πλευρά του συναγωνισμού. Είναι η πάλη που αναπτύσσεται ανάμεσα σε άτομα, κοινωνικές ομάδες ή κράτη με στόχο την υπεροχή ή ακόμα και την εξόντωση του αντιπάλου. Χαρακτηρίζεται από εχθρότητα, ιδιοτέλεια, υστεροβουλία. Τα άτομα που ανταγωνίζονται επιθυμούν την προαγωγή του προσωπικού τους συμφέροντος, αποβάλλουν κάθε μορφή ηθικότητας και επιδιώκουν με θεμιτά ή αθέμιτα μέσα την πραγμάτωση του στόχου τους.

ΜΟΡΦΕΣ ΑΜΙΛΛΑΣ

- ΕΥΓΕΝΗΣ ΑΜΙΛΛΑ: Αποτελεί τη μορφή του συναγωνισμού που απορρέει από αγνές προθέσεις και την επιδίωξη της υπεροχής με έντιμο τρόπο. Χαρακτηρίζεται από ευπρέπεια.
- ΚΑΚΗ ΑΘΕΜΙΤΗ ΑΜΙΛΛΑ: Αποτελεί την προσπάθεια για διάκριση καθοδηγούμενη από τα ιδιοτελή κίνητρα της πλεονεξίας, του φθόνου, της ματαιοδοξίας. Είναι ουσιαστικά ανταγωνισμός για την εξυπηρέτηση εγωιστικών συμφερόντων.

ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΔΗΛΩΝΕΤΑΙ

Στο σχολείο, στην οικογένεια, στον αθλητισμό, στην εργασία, στις επιστήμες, στην κοινωνία, στην τέχνη.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΑΜΙΛΛΑΣ

- Η καλλιέργεια του πνεύματος της άμιλλας οδηγεί το άτομο στην ενεργοποίηση των δυνατοτήτων του και ικανοτήτων του. Επίσης, καθώς γίνεται εργατικό αποτρέπει από τη νωθρότητα, την τρυφηλότητα και τη μαλθακότητα.
- Η ύπαρξη ευγενούς άμιλλας λειτουργεί ως κινητήριος μοχλός της εξέλιξης και της προόδου του πολιτισμού. Τα άτομα θέτουν ως υψηλό στόχο την προαγωγή των επιστημών, των τεχνών και των γραμμάτων. Αποτελεί τον κυριότερο συντελεστή της δημιουργίας αξιοθαύμαστων έργων. Άλλωστε γνωστή είναι η ρήση του Θεμιστοκλή που αν και νικητής στη ναυμαχία της Σαλαμίνας έλεγε: “δε μ’ αφήνει να ησυχάσω το τρόπαιο του Μιλτιάδη (οικ έα με καθεύδεν το του Μιλτιάδου τρόπαιον)” αναφερόμενος στη νίκη του στο Μαραθώνα.
- Επιπρόσθετα η άμιλλα συνιστά αφορμή για να θέσουν τα άτομα νέους στόχους και έτσι να διανοιχτούν γι’ αυτά νέες προοπτικές κοινωνικής ανάπτυξης και προόδου στην προσωπική και επαγγελματική τους ζωή. Άλλωστε, προκαλεί ένταση των προσπαθειών με συνακόλουθη επίτευξη των στόχων. “Όπου υπάρχει άμιλλα, εκεί υπάρχει και νίκη” (Αριστοτέλης).
- Η άμιλλα λειτουργεί ως παράγοντας τόνωσης της αυτοπεποίθησης, εξαφανίζοντας παράλληλα κάθε τάση του ατόμου για ηττοπάθεια και μοιρολατρία. Επιπλέον, οι άνθρωποι μαθαίνουν να συνυπάρχουν σε κλίμα αντίθεσης χωρίς την ανάπτυξη αρνητικών και εχθρικών συναισθημάτων για τους συνανθρώπους τους.

ΜΟΡΦΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

- Αθέμιτος ανταγωνισμός: Αποτελεί τη μορφή του ανταγωνισμού, όπου λειτουργεί σε πολλά επίπεδα δραστηριότητας και χαρακτηρίζεται από τη χρήση αθέμιτων μέσων για την επίτευξη των στόχων κάποιου ατόμου. Διακρίνεται από έλλειψη ή παράβαση των ηθικών αρχών.
- Εργασιακός ανταγωνισμός: Εξαιτίας της δυσαναλογίας που χαρακτηρίζει την προσφορά και τη ζήτηση εργασίας και επιπλέον της αναξιοκρατίας που επικρατεί η ύπαρξη ανταγωνισμού είναι διάχυτη στους επαγγελματικούς χώρους.
- Εκπαιδευτικός ανταγωνισμός: Σήμερα, επικρατεί η βαθμοθηρία που είναι απόρροια του περιορισμένου αριθμού εισακτέων στα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Πολιτικός ανταγωνισμός: Συχνά οι προσωπικές φιλοδοξίες των πολιτικών αρχηγών ταυτίζονται με τα χρηματικά κέρδη και την προσωπική προβολή, γεγονότα που παρακωλύουν την κομματική σύνεση και οδηγούν στην καταπάτηση των εθνικών δικαίων.
- Οικονομικός ανταγωνισμός: Στόχος των επιχειρήσεων αποτελεί η μεγιστοποίηση των κερδών τους. Στην προσπάθειά τους αυτή υπονομεύουν τους αντιπάλους τους, δυσφημίζοντας τα προϊόντα τους, χρησιμοποιώντας απατηλές διαφημίσεις και καταπατώντας κάθε δεοντολογία.
- Αθλητικός ανταγωνισμός: Σήμερα, η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού αποτελεί αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα. Έτσι, η δόξα της νίκης έχει αντικατασταθεί από τα μεγάλα οικονομικά κέρδη των χορηγών.
- Κοινωνικός ανταγωνισμός: Το καταναλωτικό πρότυπο της σύγχρονης εποχής έχει ταυτίσει την επιτυχία με τον υλικό ευδαιμονισμό. Έτσι, μεγιστοποιούνται οι ταξικές διαφορές προωθώντας μια ανταγωνιστική επίδειξη αγοραστικής δύναμης.

ΑΙΤΙΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

- ΑΣΤΥΦΙΛΙΑ: Ο υπερπληθυσμός που έχει επιφέρει η μαζική μετακίνηση των ανθρώπων προς τα μεγάλα αστικά κέντρα καθιστά δύσκολη την καταξίωση και αποδοχή τους μέσα στο κοινωνικό σύνολο. Έτσι, δημιουργείται δυσαναλογία προσφοράς και ζήτησης εργασίας, με αποτέλεσμα να καλλιεργείται η υιοθέτηση του αθέμιτου ανταγωνισμού, για την καθιέρωσή τους.
- ΥΛΙΣΜΟΣ: Το υλιστικό πνεύμα που έχει επικρατήσει σήμερα έχει αναδείξει το χρήμα σαν την κυρίαρχη αξία, παραγκωνίζοντας παράλληλα την πνευματική και ηθική υπόσταση του ανθρώπου. Έτσι, όλοι οδηγούνται στην οικονομική σκοπιμότητα και στην κερδοσκοπία, γίνονται ωφελιμιστές και στοχεύουν στην προαγωγή αποκλειστικά του προσωπικού τους συμφέροντος, αδιαφορώντας για το συλλογικό. Ο συνάνθρωπός τους αποτελεί εφιαλτήριο για την επίτευξη των ιδιοτελών σκοπών τους.
- Μ.Μ.Ε.: Τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας προβάλλουν πρότυπα ανθρώπων που χρησιμοποιούν αθέμιτα μέσα προβαίνουν σε βίαιες και εγκληματικές ενέργειες προκειμένου να ανέλθουν επαγγελματικά και κοινωνικά, Έτσι, λειτουργούν ως παράγοντες εξοικείωσης με τον ανταγωνισμό και τα χειραγωγημένα άτομα υιοθετούν παρόμοια συμπεριφορά.
- ΑΠΟΞΕΝΩΣΗ - ΚΡΙΣΗ ΑΞΙΩΝ: Η κατάρρευση των ηθικών φραγμών που επικρατεί σήμερα έχει καλλιεργήσει το αμοραλιστικό πνεύμα, με αποτέλεσμα τα άτομα να χάνουν τη συνείδησή τους και να λειτουργούν παράνομα, δίχως ενδοιασμούς.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**ΑΤΟΜΟ:**

- α) Άμεσο αποτέλεσμα του αθέμιτου ανταγωνισμού είναι η βίωση συναισθημάτων άγχους και έντασης, καθώς μοναδικό μέλημα του ατόμου αποτελεί η διάκριση και συνεπώς ο φόβος μήπως επικρατήσουν οι ανταγωνιστές του.
- β) Στην προσπάθειά του να διακριθεί ο άνθρωπος φτάνει στο σημείο να αδιαφορεί για τους συνανθρώπους του. Τυφλώνεται από τις εγωιστικές του βλέψεις και συχνά βιώνει συναισθήματα φθόνου και εμπάθειας.
- γ) Το άτομο δεν αντιλαμβάνεται καθόλου τη σημασία της προσπάθειας. Κύριο μέλημά του αποτελεί το τελικό αποτέλεσμα. Έτσι, δεν αναπτύσσει τις αρετές που σχετίζονται με την αγωνιστικότητα, την επιμονή, την υπομονή και το ψυχικό σθένος.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ:

- α) Ο ανταγωνισμός αποτελεί τροχοπέδη στην πολιτισμική εξέλιξη της κοινωνίας. Επιφέρει αναστολή της συνεργασίας και κατ' επέκταση της κοινωνικής προόδου. Χωρίς την ευγενή άμιλλα δε μεγιστοποιούνται οι προσπάθειες για την πρόοδο του ανθρωπίνου γένους.
- β) Χάνεται η ομόνοια μεταξύ των πολιτών και καλλιεργείται η διχόνοια και η εμπάθεια. Κατ' επέκταση δυσχεραίνεται η ανθρώπινη συνεννόηση και επικοινωνία, αυξάνεται η αποξένωση και προκαλούνται συγκρούσεις
- ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ: Η υπέρμετρη ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει οδηγήσει το σύγχρονο άνθρωπο στη σκέψη ότι αξία έχει μόνο το αποτέλεσμα και όχι τα μέσα που χρησιμοποιούνται ή η προσπάθεια που καταβάλλεται (ο σκοπός αγιάζει τα μέσα: Μακιαβέλι). Αυτές οι μακιαβελιστικές μέθοδοι προκαλούν αθέμιτο ανταγωνισμό.